

For det tredje finder forslagsstillerne ikke, at valgrettens sammenknytning med en række pligter er et specifikt argument for netop 18 års valgret, lige så lidt som forslagsstillerne i øvrigt finder, at sammenknytningen med bestemte pligter er et argument for nogen bestemt valgretsalder overhovedet. Sammenknyningsargumentet kunne med samme ret anvendes for en valgret ved 7 års alderen, hvor pligten til undervisning indtræder, eller ved 15 års alderen, hvor den unge kan gøres strafferetligt ansvarlig. Allerede før det fyldte 15. år kan den unge endog – ustraffet – indtage sin plads i det centrale kriminalregister og herefter opholde sig blandt mordere og miljøsyndere i mindst otte år.

For det fjerde finder forslagsstillerne ikke, at en høj valgretsalder er nogen beskyttelse af de unge. De udsættes, allerede fra de er ganske små, for en massiv politisk og holdningsmæssig påvirkning. Intet ædrueligt politisk parti kan påstå, at det undlader holdningsmæssig påvirkning af befolkningsgrupper, der ikke har valgret, når det er simpel hovedregning, hvornår disse grupper faktisk får valgret, og hvornår denne »investering i fremtidens vælgere« derfor vil kunne give udbytte rent stemmemæssigt. Hertil kommer den massive holdningsmæssige påvirkning gennem medierne, som ikke skelner mellem, om modtagerne er 10 år eller 70 år. Beskyttelsestrangen bliver så meget desto mere illusorisk, når yngre mennesker end ikke kan opnå myndighedernes – samfundets – beskyttelse mod revselse.

Forslagsstillerne er opmærksomme på, at grundloven foreskriver sammenknytning mellem valgretsalder og valgbarhedsalder, men finder intet betænkeligt heri.

Forslagsstillerne anbefaler derfor, at valgretsalderen nedsættes til 16 år, og at den i grundloven foreskrevne folkeafstemning herom finder sted i forbindelse med de kommunale valg, der skal afholdes den 19. november 1985, således at de 16- og

17-årige vil kunne deltage i valg og folkeafstemninger efter denne dato.

Særlige bemærkninger

Grundloven bestemmer i § 29, stk. 2, at ændring af den til enhver tid gældende valgretsalder kan ske ved lov, men at bestemmelsen først opnår gyldighed, når en sådan lov har været underkastet en folkeafstemning, der ikke har medført bestemmelsens bortfald, jfr. grundlovens § 42, stk. 5.

Grundloven bestemmer tillige i § 86, stk. 1, at valgretsalderen til de kommunale råd er den for valg til folketing^{et} til enhver tid gældende. En nedsættelse af valgretsalderen forudsætter derfor en ændring af såvel lov om valg til folketing^{et} som lov om kommunale valg.

Hvad derimod angår afgrænsningen af vælgergruppen ved valg til EF-Parlamentet, er denne i selve lovteksten defineret som sammenfaldende med vælgergruppen ved valg til folketing^{et}, hvorfor en nedsættelse af valgretsalderen for valg til EF-Parlamentet ikke forudsætter nogen specifik lovændring.

Af hensyn til lovforslagets systematik har forslagsstillerne fundet det rigtigst at medtage en nedsættelse af valgretsalderen ved valg til menighedsråd. Denne valgretsalder er imidlertid intetsteds foreskrevet at skulle være i overensstemmelse med valgretsalderen til folketing eller kommunale råd, hvorfor § 5 i nærværende forslag principielt kunne udelades, ligesom valgretsalderen ved valg til menighedsråd ikke behøver at underkastes nogen folkeafstemning.

Dette hensyn til systematikken har for forslagsstillerne vejet tungere end det principielle synspunkt, at lovgivningsmagten bør blande sig mindst muligt i folkekirkens indre forhold. Til gengæld har forslagsstillerne undladt at gå så vidt, som det ellers ville være logisk at gøre, at foreslå en nedsættelse af valgretsalderen for valg til menighedsråd til tidspunktet for konfirmationen.